

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. — — **Cena 20 groszy** Telefony: Redakcja Nr. 144-44 Administracja i Ekspedycja Nr. 177-77 Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64730
Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

Odszkodowanie dla przemysłu łódzkiego

za rekwizycje podczas okupacji niemieckiej Projekt ustawy, przyjęty przez radę ministrów, wpłynął już do sejmu

Dnia 7 stycznia wpłynął do sejmu przyjęty przez Radę Ministrów projekt ustawy w sprawie ratyfikacji porozumienia polsko-niemieckiego, podpisanego w Warszawie dnia 31 października 1929 r. wraz z protokołem końcowym ad art. II porozumienia.

W artykule 2 ustawy tej znajduje się projekt następujący:

Obywatele polscy, którzy z tytułu przysługujących im roszczeń do państwa niemieckiego lub austriackiego, przez postanowienia „Porozumienia Polsko-Niemieckiego”, wymienionego w artykule 1 p. 1 niniejszej ustawy i „Układu Państw Wierzyielskich z Austrią”, wymienionego w art. 1 p. 3 niniejszej ustawy, ponoszą bezpośrednio szkodę majątkową, otrzymają od skarbu odszkodowanie.

Wyszczególnienie roszczeń, rodzaj, warunki i zakres odszkodowania oraz tryb postępowania określi ustawa.

Decyzja ta jest wypełnieniem słuszych żądań zrujnowanego przez rekwizycje niemieckiego okupanta przemysłu łódzkiego, które znalazły poparcie w całej rozciągłości na łamach „Głosu Porannego”; pismo nasze w szeregu artykułów podnosiło konieczność dopełnienia tego elementarnego prawa sprawiedliwości.

Na podstawie wymienionej ustawy przemysł łódzki otrzymał ma odszkodowanie za rekwizycje podczas okupacji. Pretensje te, jak wiadomo, dochodzą do sumy 3 miliardów złotych.

Gdyby w tej czy innej formie przemysł łódzki otrzymał odszkodowanie — o które od szeregu lat walczy — przyczyniłoby się to w pewnym stopniu do złagodzenia ciężkiej sytuacji, w jakiej się nasz przemysł znajduje. Nie wiadomo tylko w jakiej wysokości i w jakiej formie odszkodowanie ze strony rządu jest projektowane.

Łońnicy polscy leczą do Sudanu

KAIR, 19 lutego. (PAT.) — Kapitan Skarżyński i por. Markiewicz, którzy wylądowali tu wczoraj, dnia 20 b. m. wyruszają w dalszą drogę do Wadi-halfa (Sudan).

Zgon konsula polskiego w Tuluzie

Wczoraj wieczorem zmarł w Tuluzie, we Francji południowej, konsul Rzpłitej, dr. Filip Zawada, w wieku lat 43.

Łagodzenie konfliktu sjonistów z rządem angielskim

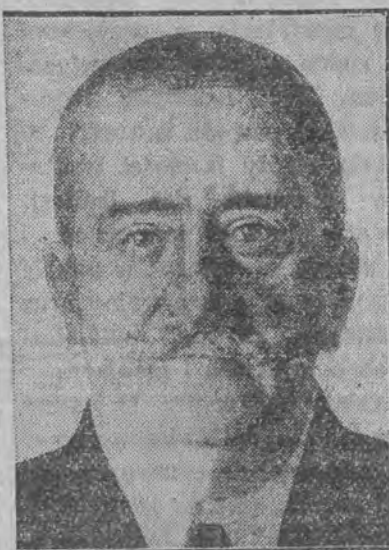
LONDYN, 19.2. (PAT.) Po zbadaniu pisma Mac Donalda, zawierającego wykładnię rządową t. zw. Białej Księgi o Palestynie, rada wykonawcza federacji sjonistycznej wyraziła zadowolenie z powodu doprowadzenia rokowań z rządem brytyjskim do pozytywnego rezultatu, który przywraca podstawę współpracy z mocarstwem mandatowem. Następnie rada wyraziła nadzieję, że przy załatwianiu pozostałych spraw zasadniczych, dotyczących ustalenia ogniska narodowego żydów prawa ludności żydowskiej, spotkają się ze słusznym traktowaniem.

Rekordzista Campbell otrzymał tytuł lordowski

LONDYN, 19.2. (PAT.) Król nadał szlachectwo kpt. Malcolmowi Campbellowi, który powrócił dziś wieczorem z Ameryki, gdzie zdobył rekord szybkości w jeździe automobilowej. Campbell będzie jutro podejmowany przez rząd angielski a powitany przez parlament.

Przejściową kombinacją

jest obecna sytuacja w Hiszpanji Zajścia i demonstracje nie ustają

Admirał Azmar, general marynarki, utworzył gabinet.

PARYŻ, 19 lutego. (PAT.) — Według „Journal”, książę Santiago Alba ocenia obecną sytuację w Hiszpanji jako przejściową. Tak różnorodnie ukształtowany rząd, jak rząd obecny nie może długo rządzić i może być jedynie przejściową kombinacją. Chodzi tylko o to, by wiedzieć, czy wybory mogą być zorganizowane z dostateczną gwarancją, że wezmą w nich udział elementy postępowe. Na to trzeba czekać, poznać dokładny program rządu i ocenić rząd według czynów.

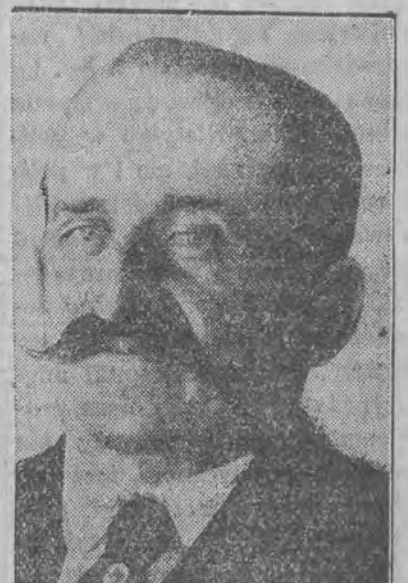
Tymczasem książę Alba uzgodnił swoje stanowisko z Guerra i zachowuje obiektywną rezerwę. Naogół dzienniki

są zdania, że nowy rząd hiszpański rozwiązuje obecny kryzys tylko powierzchownie, pozostawiając otwartym istotny kryzys, jaki przeżywa Hiszpanja. Dzienniki są jednak zdania, że król dał niewątpliwie dowód zręczności, unikając dwóch niebezpieczeństw, a mianowicie rządu podobnego do

rządu Kiereńskiego i dyktatury wojskowej. Między innymi „Martin” pisze, że opinia świata, która jednakże jest Hiszpanji potrzebna, byłaby zaskoczona, gdyby król był się upokorzył przed ultimatum, postawionem przez buntowników i byłaby żałem przyjęła odwołanie się króla do siły i do represji.

Królowa hiszpańska, na wieść o poważnej sytuacji w kraju, wyjechała z Londynu, gdzie bawiła z wizytą na dworze, do Madrytu.

Hr. Romanones, przywódca liberałów, objął tekę spraw zagranicznych.

MADRYT, 19 lutego. (Pat.) — Wczoraj wieczorem w centrum miasta odbyła się manifestacja republikańska, na którą monarchiści odpowiedzieli kontrmanifestacją. Doszło do zajść. Policja rozproszyła manifestantów. Grupa konstytucjonalistów postanowiła nie brać udziału w wyborach. W Assomption ogłoszono stan wojenny z powodu wystąpień robotników.

BRUKSELA, 19 lutego. (Pat.) Lotnik hiszpański major Mello Franco odjechał w niewiadomym kierunku.

USTRÓJ i POKÓJ

Na łamach naszego pisma staramy się stopniowo, lecz wytrwale i systematycznie nakreślić demokratyczną koncepcję prawa międzynarodowego, jak również i praktyczny program demokracji w jej walce o pokój. Z tego punktu widzenia rozpatrywaliśmy i nadal będziemy rozpatrywali t. zw. problemy aktualne.

Obecnie pragniemy zwrócić uwagę czytelników na związek, jaki istnieje pomiędzy problemem organizacji pokoju a kwestją ustrojową.

Wystarczy pobieżnie przejrzeć jakiś zbiór konstytucji, by się przekonać, że kwestje polityki zagranicznej, problemy pokoju i wojny były zwykle w konstytucjach traktowane po macoszemu. Pod tym względem nie było prawie żadnej różnicy pomiędzy konstytucjami monarchicznymi, a konstytucjami republikańskimi; tak w jednych, jak i w drugich kwestje pokoju i wojny pozostawały poza obrębem kontroli narodu i nawet w najbardziej republikańskich konstytucjach stanowiły istną oazę prawa monarchicznego.

Klasyczne doktryny prawa międzynarodowego, nawskroś nacjonalistyczne i indywidualistyczne, były do tego stanu rzeczy wyśmienicie dostosowane, albowiem najistotniejszą cechą państwa była dla szkoły klasycznej suwerenność, absolutna niezależność państwa, tak wewnątrz, jak i na zewnątrz.

W podobnym ujęciu państwo nie podlega jakimkolwiek ograniczeniom zewnątrz, ani prawnym, ani też moralnym, gdyż najwyższą regułą moralną nacjonalizmów stała się t. zw. konieczność państwowa, słynna *raison d'état*. Nietylko w polityce wewnętrznej, ale i w polityce zewnętrznej, państwo kierowało się własnym widziwem, swą własną wolą, suwerennością, nieograniczoną żadną zewnętrzną regułą. Łatwo też zrozumieć, dlaczego stosunki między państwami leżały poza granicami prawa i podlegały nie regułom jurydycznym, lecz prawom, regułom mechaniki, jako stosunek sił. Nie dziw też, że szczytowym punktem doktryny klasycznej była makabryczna teoria równowagi, której dotychczas holduje nasza dyplomacja, nasza nauka oficjalna, bardzo znaczna część naszych

polityków, a tem samem i większość opinii publicznej. Stąd też wieczne poklony w stronę t. zw. polityki sojuszków i zupełne niezrozumienie idei ligi narodów i wilsonizmu. Pod tym względem bardzo charakterystyczne są mowy p. min. Zaleskiego oraz pp. senatorów Wielowieyskiego i Kozickiego, wygłoszone przed kilku dniami w senackiej komisji spraw zagranicznych.

Pod wpływem faktów, jak też i pod wpływem krytycyzmu naukowego, klasyczna doktryna indywidualistyczna kruszy się coraz bardziej i została podważona w swych podstawach.

Już przed wojną światową, a zwłaszcza po wojnie staje się co dzień bardziej widocznym i namacalnym, iż pomiędzy państwami istnieje współzależność i że wszystkie państwa, wszystkie narody stanowią wspólnotę, niestety dotąd niezorganizowaną, znajdującą się w stanie

anarchji. Tej anarchji może położyć kres reguła prawna, obowiązująca wszystkich członków wspólnoty i ograniczająca ich samowolę tak samo, jak niegdyś prawo okiełznało anarchję wewnątrz poszczególnych grup, przyczem zasięg prawa rozszerzał się stopniowo na całą, na organizmy coraz większe. Zadanie prawa międzynarodowego polega właśnie na tem, by podporządkować regule prawnej i ukroczyć samowolę t. zw. subiektów, podmiotów prawa, t. j. poszczególnych państw, kładąc kres anarchji międzynarodowej i organizując wspólnotę międzynarodową, na dając współzależności, solidarności między państwami kształt prawny.

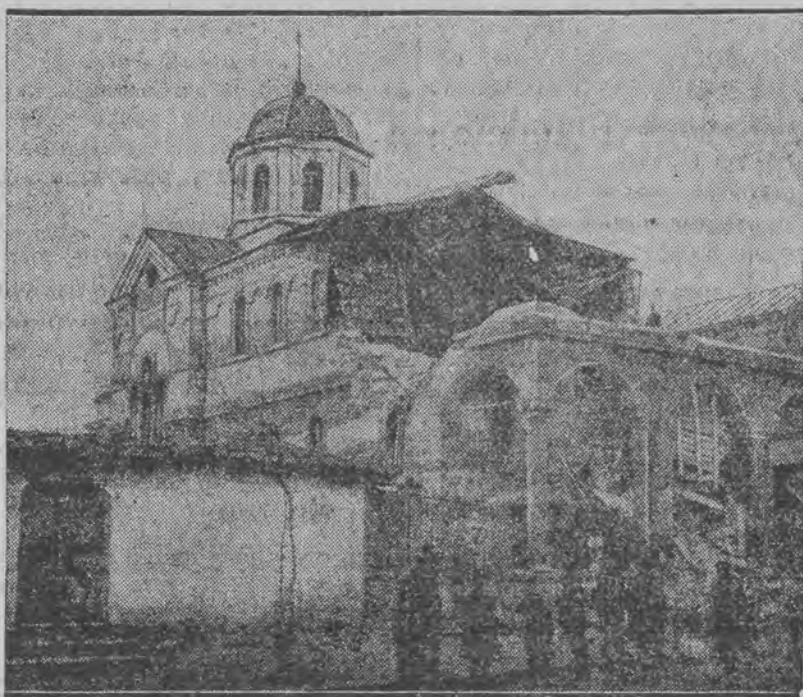
Rozpatrując historję z tego punktu widzenia, z punktu widzenia rozszerzania się zasięgu prawa, możemy powiedzieć, iż jedną z tendencji historii Europy, a nawet i ludzkości jest integracja prawa.

Czy reumatyzm i podagra są uleczalne?

W tej kwestji niezmiernie dla wszystkich cierpiących ciekawym przykładem jest list p. J. Szerra, Lwów, ul. Lindego 2 II p., w którym p. S. pisze nam m. i.: od lat kilkunastu cierpię na reumatyzm oraz okropne rwanie w prawej nodze. Przez ten czas używałem niezliczonej ilości różnych środków leczniczych, jakoteż dwa razy byłem w miejscowościach kąpielowych zagranicą. Skutek był jednakowoż tylko przejściowy, bóle zawsze wracały i nie odczuwałem poprawy. Przed około trzema miesiącami zwrócił mi mój znajomy uwagę na Tegal, który natychmiast nabyłem w aptece. Tegal zażywałem codziennie trzy razy po dwie tabletki. Już w pierwszym tygodniu odczułem znaczną ulgę, a w trzecim pozbyłem się tej przykłej dolegliwości i jestem jak

nowonarodzony. Tabletki Tegal będą każdemu cierpiącemu chętnie polecane. Podobnie jak p. S. donosi nam wiele tysięcy, którzy przyjmowali Tegal nie tylko przy reumatyzmie, bólach i rwaniu w stawach, lecz przedewszystkiem także przy podagrze, bólach nerwowych, głowy, grypie i przeziębieniach. Tegal bowiem usmierza natychmiast najsroższe bóle i usuwając w naturalny sposób pierwiastki chorobotwórcze, w zarodku zwalczą te niedomagania. Tabletki Tegal są nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Przeszło 6.000 orzeczeń lekarskich. Wypróbujcie więc sami dziś jeszcze, lecz żądajcie zawsze we własnym interesie oryginalnych tabletek Tegal. Niema bowiem nic lepszego! Do nabycia we wszystkich aptekach. 1046-4

Trzęsienie ziemi w Albanji

Obraz zniszczenia dokola katedry w mieście Korycy.

Coraz bardziej jasnym staje się fakt, iż koncepcja bezwarunkowej suwerenności poszczególnych państw (a suwerenność ta nie może być ograniczoną i byłoby to tak z punktu widzenia logiki, jak też i historii *contradictio in adjecto*, wewnętrzną sprzecznością) jest zaprzeczeniem prawa międzynarodowego, jest czynnikiem rozkładowym, anarchicznym. Właśnie o tę zasadę suwerenności państw rozbiły się wszelkie próby wprowadzenia prawa do stosunków międzynarodowych, stosunków między państwami.

Pod wpływem doktryny solidarystycznej, a zwłaszcza dzięki Wilsonowi nowe teorie zostały częściowo wprowadzone po wojnie światowej do traktatów, a zwłaszcza do paktu ligi narodów, który jest kompromisem pomiędzy starą doktryną indywidualistyczną, a nową doktryną solidarystyczną. Koncepcja suwerenności państw została jednak nienaruszona. Jest ona kilkakrotnie podkreślona w samym pakcie.

Nie można jednak powiedzieć, że wprowadzone do traktatów pokojowych elementy doktryny solidarystycznej pozostały bez wpływu na rozwój prawa. Słuszność tej tezy potwierdził taki zdecydowany zwolennik doktryny indywidualistycznej, jak dziekan paryski, prof. F. Larnaude, który w swej wydanej w 1921 r. pracy o lidze narodów przyznał, iż niektóre imperatywne przepisy paktu ligi siłą rzeczy wpłyną na zmianę prawa konstytucyjnego poszczególnych państw, które będą musiały uzgodnić swe konstytucje z przyjętymi na siebie w pakcie zobowiązaniami. Prof. Larnaude twierdził tak z powodu zawartej w pakcie reguły jawności traktatów (*publicite des traites*). To samo można powiedzieć i na skutek zawartego w pakcie ograniczenia prawa wojny oraz przepisów, prawda, połowicznych o arbitrażu i medjacji.

Należy podkreślić, iż jeszcze przed wojną światową, w swym projekcie ustawy o nowej armji, wódz socjalistów francuskich Jean Jaures proponował wprowadzenie bezwarunkowego i integralnego arbitrażu do francuskiego prawa publicznego.

Idea Jauresa została po wojnie przejęta przez takich wy-

bitnych prawników, jak austriackiego prof. Lammascha i niemieckiego prof. W. Schuckinga, przejęta i nawet pogłębiona.

W ten sposób, nie bacząc na zasadę suwerenności państw, można nadać pewnym regułom, dążącym do utrwalenia pokoju, sankcję prawną, wprowadzając te reguły do prawa konstytucyjnego poszczególnych państw, czyniąc z tych reguł ustawy organiczne, konstytucyjne.

Na terenie zaś ligi narodów należy dążyć do unifikacji konstytucji poszczególnych państw w odnośnych kwestiach (ogłoszenie wojny, arbitraż i t. d.), a to celem uzgodnienia tych konstytucji z przyjętymi na siebie przez poszczególne państwa zobowiązaniami traktatowymi.

Podobny postulat nie jest bynajmniej jakimś doktrynerskim wymysłem. Zastosowanie tego postulatu spotykamy nawet w obecnym prawie międzynarodowym, które prof. Korwin słusznie nazwał „prawem okresu przejściowego”. Przypomnę chociażby, iż t. zw. mały traktat, dotyczący praw mniejszości, orzeka w art. I, że zobowiązania Polski z tego tytułu „będą uznane za prawa zasadnicze Polski”.

Chodzi o to, by tworzenie sankcji praw międzynarodowych drogą gwarancji konstytucyjnej, drogą przystosowania konstytucji poszczególnych państw do przyjętych przez te państwa zobowiązań międzynarodowych zostało zgeneralizowane, stało się regułą powszechną.

Że na tej drodze można będzie mocno posunąć naprzód t. zw. prawo międzynarodowe publiczne, o tem niezbiecie świadczy historia prawa międzynarodowego prywatnego.

W niniejszym artykule chcieliśmy podkreślić styeczność, jaka istnieje pomiędzy prawem międzynarodowym a prawem konstytucyjnym, chcieliśmy przypomnieć, iż nie wolno nam robić przy t. zw. naprawie konstytucji ze wszystkiego *tabula rasa*.

W odpowiednim momencie, podczas dyskusji konstytucyjnej w naszych ciałach ustawodawczych do tych kwestji powrócimy i omówimy je konkretnie.

S. CZECZELNICKI.

WIATR OD MORZA
według STEFANA ŻEROMSKIEGO

Ks. Józef Jaworski obejmie mandat poselski

Wśród licznych posłów ruskich, którzy weszli z list Bezpartyjnego Bloku do sejmu, uzyskał również mandat poselski w okręgu złoczowskim ks. Józef Jaworski, duchowny obrządku grecko-katolickiego.

Ks. poseł Jaworski nie sprawował jednakże dotychczas funkcji poselskich, gdyż na przeszkodzie stanął sprzeciw ks. arcybiskupa metropolity Szeptyckiego, który nie wyraził zgody na wejście do sejmu podległego mu duchownego.

Dowiadujemy się obecnie, że objęciu mandatu poselskiego przez ks. Józefa Jaworskiego nie będzie już nic stało na przeszkodzie, albowiem w toku audjencji, udzielonej mu przez księdza metropolitę Szeptyckiego w dniu 17-ym b. m. zakaz przyjęcia mandatu poselskiego z listy nr. 1 został cofnięty.

Skonfiskowany „Na przykład“

Krakowskie pisma donoszą: Skonfiskowano w Krakowie książkę Taedusa Peipera p. t. „Na przykład“, poemat osnuty dokoła reakcji psychicznej młodego studenta na sprawę brzeską.

Sąd okręgowy w Krakowie po rozpatrzeniu wniosków prokuratora zatwierdził konfiskację szeregu ustępów poematu. Wśród ustępów tych wymienia postanowienie sądowe na pierwszym miejscu dwuwiersz, zawierający czteroliterowe słowo w języku potocznym rozpowszechnione. W dalszym ciągu skreśla postanowienie sądowe wszystko, co którakolwiek z postaci poematu mówi o wewnętrznych stosunkach w którymś z więzień polskich.

Przeciwko postanowieniu sądu okręgowego autor wniosł sprzeciw, chcąc na jawnej rozprawie obronić prawo poety do niezależnego wypowiedzenia się artystycznego.

Wyniku sporu tego pomiędzy literaturą a cenzurą oczekują z wielkim zainteresowaniem zarówno koła polityczne, jak i literackie. Ze względu na osobę autora, uchodzącego za wodza awangardy literackiej, ze szczególnym napięciem interesuje się cała młoda Polska artystyczna.

Uporządkowanie ustaw samorządowych najpilniejszym zadaniem komisji administracyjnej

Specjalny wywiad z wicemarszałkiem sejmu dr. Polakiewiczem

Wobec zakończenia rozpraw budżetowych na pierwszy plan prac sejmu wybijają się sprawy rewizji konstytucji i zmiany ustaw samorządowych. Te ostatnie należą z natury rzeczy do zakresu działania komisji administracyjnej, której pracami kieruje poseł dr. Karol Polakiewicz z B. B. Pan wicemarszałek Polakiewicz w poniższym wywiadzie formułuje program prac komisyjnych na przyszłość.

Prace, które wykonać musi sejmowa komisja administracyjna, podzielą się na 3 grupy. Do pierwszej zaliczam ustawy zasadnicze, w pierwszym zaś rzędzie wielką unifikacyjną ustawę samorządową. Wymaga ona jednakże gruntownego opracowania i wielkiej ostrożności w ramowym układaniu ustaw

wobec tak bardzo różnorodnych warunków kulturalnych, gospodarczych i administracyjnych poszczególnych ziem Rzplitej. Równoległe z tą ustawą pójść musi stworzenie ustawy o finansach komunalnych, gdyż obecne obowiązujące od r. 1923, ma wyraźny charakter prowizoryczny. Nowa ustawa musi przeprowadzić ostateczne i celowe rozgraniczenie źródeł dochodów między państwem i samorządem, musi stworzyć odpowiednie warunki dla gospodarczej działalności samorządu. Wymaga więc przeprowadzenia szeregu też zasadniczych, ustalenia ram przyszłej organizacji instytucji samorządowych i nie może być rozpatrywana pod kątem dzisiejszej niepomyślnej konjunktury gospodarczej.

Niemniej przeto komisja admini-

stracyjna zając się musi niezwłocznie usunięciem najważniejszych usterek i braków w dotychczasowym ustawodawstwie samorządowym, realizując stopniowo tendencje unifikacyjne i wprowadzając jednolite instytucje dla wszystkich ziem państwa. Są to sprawy, które stanowią 2-gą kategorię prac, czekających komisję. Mam na myśli przedewszystkiem t. zw. małą ustawę samorządową, którą przygotowuje ministerstwo spraw wewnętrznych i która zapewne w najbliższej przyszłości znajdzie się na warsztacie prac komisji.

Za niezwykle pilną i konieczną uważam daleką nowelizację tymczasowej ustawy o finansach komunalnych. Bez tej noweli sytuacja finansowa gmin wiejskich i miejskich na terenie b. Kongresówki

staje się rzeczywiście nieznośna. Obecnie, od 1.IV.1930, panuje tu ex lex gdyż gminy nie mają podstaw prawnych do pobierania t. zw. podatku wyrównawczego, który w niejednej gminie przekracza 51 proc. ogółu dochodów. Sprawa jest tem ważniejsza, że ogłoszony niedawno dekret pana prezydenta o obowiązku dostarczenia przez gminy pomieszczeń nauczycielom szkół powszechnych, stwarza dodatkowe obciążenie gmin miejskich i wiejskich na sumę 17 milionów zł. rocznie. Obciążenie poszczególnych zbiorowych gmin wiejskich dochodzi do 2 — 3,000 zł. rocznie.

Czułem się też w obowiązku jako przewodniczący komisji administracyjnej zwrócić się do rządu z prośbą, by sprawę podatku wyrównawczego dla gmin b. Kongresówki zechciał traktować jako bardzo pilną. Sprawa jest rozpatrywana w łonie rządu i w tych dniach zapadnie decyzja co do wniesienia projektu ustawy „o uzupełnieniu źródeł dodatkowych z gmin wiejskich i miejskich”. Podkreślić należy, że ustawa ta nie będzie na ogół nowym obciążeniem podatników, gdyż gminy pobierały ten podatek wyrównawczy do ostatniej chwili, nawet mimo braku tytułu prawnego. Chodzi więc raczej o prawne i ustawowe uporządkowanie obecnego chaosu.

Z innych spraw tej kategorii wymienię jeszcze kwestję t. zw. zakresu działania poruczonego samorządom przez państwo. Konieczne jest ściśle określenie tego zakresu. Dziś, przy różnorodności typu gmin, odziedziczonej po zaborcach, gminy np. jednostkowe w b. dzielnicy austriackiej nie są w stanie wykonać tych ważnych zadań.

Do trzeciej kategorii spraw, leżących w zakresie działania komisji, zaliczyć można wszystkie sprawy, powstałe z inicjatywy rządu lub sejmu. Ostatnio np. komisja administracyjna załatwiła w 3 czytanich nowelę do ustawy prohibicyjnej. W tece komisji — kończy p. wicemarszałek — znajduje się parę spraw drobniejszych, jak kwestja nadużyć wyborczych, to też mam zamiar zwołać komisję w bieżącym miesiącu. („Iskra”)

Konstytucja hiszpańska na urlopie

Łatwiej wejść na drogę dyktatury, niż z niej zawrócić...

W związku z rozgrywanymi się w zawrotnym wprost tempie wypadkami w Hiszpanji, warto przedstawić stan prawny całego konfliktu.

Hiszpanja jest, jak wiadomo, monarchją konstytucyjną. Ustrój państwa opiera się na konstytucji z dnia 30 czerwca 1876 roku. Według artykułu 32 konstytucji ma król prawo roz wiązać parlament (kortezy), musi jednak w przeciagu trzech miesięcy na nowo go zwołać.

Przypominamy, że Primo de Rivera rozwiązał parlament dnia 13 września 1923 r. Gdy w przeciagu miesiąca nie rozpisano nowych wyborów, udali się hr. Romanones, jako prezydent senatu i Melquiades Alvarez jako prezydent izby posłów do króla z żądaniem wyjaśnień. Mimo to przez siedem lat trwała dyktatura, a po jej upadku generał Berenguer zapowiedział wybory do parlamentu.

Hiszpanja zna dwa rodzaje parlamentów: zwyczajne i konstytucyjne. Pierwsze mają prawo uchwalania ustaw „w porozumieniu z królem“, drugie

mogą „ogłaszać ustawy bez króla“. Wybór pierwszego rodzaju parlamentu odbywa się „pod gwarancją rządu“, a drugiego „pod gwarancją ludu“. Zrozumiałą więc jest rzeczą, że po siedmiu latach dyktatury stanęła Hiszpanja przed problemem, czy stara konstytucja z r. 1876 jest w mocy, czy też naród ma prawo uchwalić nową konstytucję. Rząd stanął na stanowisku, że konstytucja z r. 1876 dalej obowiązuje, ale wszystkie partie z wyjątkiem partji ściśle konserwatywnych zajęły wręcz odmienne stanowisko i postanowiły zbojkotować wybory.

Warto jeszcze zwrócić uwagę, że przeciwko niektórym po-

Tryumfalny powrót transatlantyckich lotników włoskich

GENUA, 19.2. (PAT) Uczestnicy lotu eskadry hydroplanów nad Atlantykiem z gen. Balbo na czele, przybyli tu dziś, powitani przez przedstawicieli władz i olbrzymie tłumy ludności, które wznosiły na cześć lotników włoskich entuzjastyczne okrzyki.

Oryginalne samobójstwo

Oryginalne samobójstwo popełnił w węgierskiej osadzie Hodnező - Vasarhely 87-letni wyrobnik Vad. Naniósł on dużo śniegu do pokoju, otworzył w nocy na rozszereż okna i położył się bez ubrania na śniegu. Rano znaleziono go bez życia, zamarzłego.

Szczeście subretki

Roger W. Khan, najmłodszy syn znanego bankiera Otto H. Khana, ożenił się w zupełnej tajemnicy z subretką Hanną Williams, która ostatnio występowała w jego nocnym klubie. Rodzice młodzieńca udzieliłi młodej parze błogosławieństwa. Narzeczona pochodzi z bardzo ubogiej rodziny. Ojciec jej jest górnikami

stanowieniom dawnej konstytucji zwraca się jednomyślna prawie opinia całego kraju. Chodzi tu głównie o skład senatu, którego trzecią część król nominuje. Dawna konstytucja przewiduje też możliwość, że po ustanowieniu korony kontrasygnowane przez jednego z ministrów mają moc prawną. Na tem postanowieniu opierała się głównie dyktatura Primo de Rivery. Zresztą konstytucja jest całkiem liberalna, zawiera artykuły normujące swobodę słowa, druku, zgromadzeń i t. d., atoli wszystkie te swobody obywatelskie mogą być na podstawie artykułu 17 konstytucji zawieszane, jeśli rząd uzna to za stosowne w interesie państwa. Primo de Rivera rządził głównie na podstawie artykułu 17 konstytucji z roku 1876.

Widzimy więc z tego, że wcale łatwą jest rzeczą przejść od konstytucji do dyktatury, ale znacznie trudniej przedstawia się sprawa, gdy się od dyktatury chce znowu przejść do konstytucji.

Ślusne zarządzenie

Zawiadanie z góry o terminie ćwiczeń rezerwistów

Z Warszawy donoszą: Do tej pory zawiadamiano rezerwistów, którzy mieli odbywać ćwiczenia wojskowe na parę dni przed powołaniem, zmuszając niejednokrotnie rezerwistów, pracujących na urzędach państwowych i prywatnych do zrzeczenia się urlopów.

Obecnie M. S. Wojsk. ma wydać zarządzenie, aby wszystkie oddziały wojskowe, niezwłocznie po otrzymaniu planu ćwiczeń, zawiadomiły o terminach wszystkich tych, którzy w tym roku będą podlegali ćwiczeniom.

Nad walką z dumpingiem

rozmyśla komitet ekonomiczny ligi

GENEWA, 19 lutego. (PAT) Komitet ekonomiczny zajmował się wczoraj i dzisiaj kwestją dumpingu. Zagadnienie to, wielokrotnie podnoszone w łonie różnych organizacji ekonomicznych ligi narodów, stało się w ostatnich czasach szczególnie aktualne przez wzgląd na zalew rynków europejskich surowcami rosyjskimi, sprzedawanymi po cenach zdecydowanie konkurencyjnych. Niektóre kraje starają się bronić przed dumpingiem drogą usta-

wową lub też przez wprowadzenie do umów handlowych odpowiednich klauzul. Zadaniem komitetu ekonomicznego jest zbadać w jakim stopniu zarządzenia antydumpingowe mogą kolidować z klauzulą największego uprzywilejowania.

W wyniku obrad komitetu ekonomicznego — jak już podawaliśmy — powołano podkomitet dla zagadnień dumpingu. Równocześnie powołano podkomitet dla spraw celnych.

Nowe banknoty niemieckie

10-markówka w niebieskawo-zielonym odcieniu z portretem twórcy racjonalnej gospodarki rolnej w Niemczech, Albrechtem Thaera (1752—1828).

SZALONY ZAKŁAD

POWIEŚĆ SENSACYJNA MARCINA TURSKIEGO

ciąg dalszy.

Natychmiast wyskoczyłam z łóżka, szybko włożyłam pyjamę i, drżąc z wściekłości i oburzenia, przeszłam ze swoim mężem do jego gabinetu.

U drzwi mojej sypialni stało dwóch obskurnych drapichłóstów, którzy ruszyli w ślad za nami i zatrzymali się dopiero przy drzwiach gabinetu.

W pokoju zastaliśmy jakiegoś pana, który kroczył nerwowo dokoła stołu. Ujrzawszy mnie zatrzymał się, skłonił się głęboko i zakomunikował, że jest szefem służby bezpieczeństwa publicznego.

— Proszę mi wybaczyć, hrabino, że przeszkadzam. Ale jedynie ze względu na pani ojca, hrabiego Durnowa, przyjąłem osobiście ten ciężki obowiązek. W przeciwnym wypadku zostałyby pani poprostu, jako przypuszczalna morderczyni księżnej, zaarrestowana przez moich ludzi i sprowadzona pod konwojem do komendy policji!

— Jak to pan powiedział? Przypuszczalna morderczyni? Pan zwarzował chyba, panie z policji! Hrabina Pahlen — przypuszczalną morderczynią!

— Ależ, Kseniu! — usiłował mnie uspokoić mąż. — Jak możesz obrażać pana prezydenta! Spełnia on przecież jedynie swój obowiązek, a czyni to przytem w tak lojalny sposób, że właściwie powinniśmy mu być wdzięczni. Zresztą przecież

wszystko się wyjaśni w ciągu najbliższych kilku godzin.

Szef służby bezpieczeństwa, który nie mógł już pohamować swego oburzenia z powodu moich obelg, obruszył się:

— Nie się już nie wyjaśni. bowiem wszystko jest aż nadto jasne i wyjaśnione. Posiadamy dowody, że pani była dzisiaj w nocy w sypialni księżnej, że otworzyła pani tam kasę i zrabowała znajdującą się w tej kasie biżuterję wartości wielu milionów rubli. A gdy księżna panią zaskoczyła podczas rabowania, udusiła ją pani poprostu! Czy może pani za przeczyć, żeś była w sypialni księżnej? Lokaj Mikołaj, pokojówka Franciszka i dziesięciu innych świadków widziało, jak pani wchodziła do apartamentów księżnej około północy. Ale morderstwo wykryto dopiero dzisiaj rano, ponieważ przypuszczano, że księżna śpi, więc nie chciano jej budzić!

Krzyknawszy głośno, osunęłam się na krzesło, bowiem przeniknął mnie zimny dreszcz, gdy usłyszałam oskarżenie. Nogi odmówiły mi posłuszeństwa. Z błyskawiczną szybkością pojęłam jaka straszna, pozornie nierozważna matnia otoczyła mnie, jako rezultat mego szaleństwa!

I oto znowu należało w tej straszliwej sytuacji zachować zupełną przytomność umysłu. Nie było to łatwe, jeśli zważyć, że pod brzemieniem faktów,

którym nie mogłam zaprzeczyć, a które czyniły ze mnie bezwzględnie sprawczynią okrutnego mordu, maciło mi się w głowie.

Opanowałam się jednak, zrozumiawszy, że jedynie konsekwentna wytrwałość i bajeczna cierpliwość mogły doprowadzić do wyjaśnienia. Będąc człowiekiem jasnego sądu i logiki, pojęłam, w którym miejscu otaczającego mnie muru mogę spróbować uczynić wyłom. W związku z tem odezwałam się do prezydenta policji:

— Proszę mi wybaczyć moją gwałtowność i wypowiedziane w gniewie słowa. Ale jako doświadczony fachowiec wyciągnie pan z tego oczywiście wnioski, kładąc moje zdenerwowanie na karb niewinności, bo wiem w tej strasznej sprawie jestem, acz okoliczności przemawiają przeciwko mnie, również niewinna, jak pan i mój małżonek! Przysięgam panu na pokój duszy mej zmarłej matki!

Widocznie zdumiony patrzył na mnie prezydent policji, uspokoiwszy się w międzyczasie. Po chwili zapytał:

— Więc któż, na miłość boską, zamordował staruszkę, jeśli nie pani?

— Sprawcą był ten sam, który zrabował biżuterję. Ja natomiast niczego nie zrabowałam, a jedynie przyniosłam dokument, który był przedmiotem zakładu między mną, a szeregiem osób, które natychmiast mogą zaświadczyć prawdziwość moich słów.

— Tak właśnie było — wtrącił mój mąż.

— Jestem bogata — ciągnęłam — zajmuję w towarzystwie pierwszorzędne stanowisko, a ze względu na etyczne podstawy mego wychowania nie posiadam absolutnie zdolności do mordowania innych ludzi. Nie logicznym więc byłoby podejrzewać, że z zimną krwią własnymi rękami udusiłam kobietę, którą przytem kochałam!

Gdy pan sobie zda sprawę z tych wszystkich argumentów, to jako znawca natury ludzkiej będzie pan musiał odrzucić to podejrzenie, a przynajmniej zwątpić w nie, i wobec tego przedsięwzięcie pan wszelkie kroki, mające na celu wykrycie

prawdziwego sprawcy, przyrzecem uczyni pan to szybko, aby nie dać mu czasu na ucieczkę, podczas gdy pan marnuje tutaj czas z zupełnie niewinną ofiarą ponędzy, czy zbiegu okoliczności!

To ostatnie zdanie znowu zadrasnęło ambitnego urzędnika. Odparł chłodno:

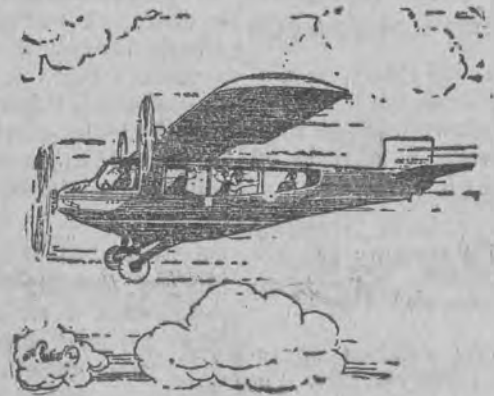
— Jestem urzędnikiem policji, pani hrabino i chwytam sprawców, gdy im na podstawie dowodów mogę wykazać ich winę. Ale nie przeczę, że mogę się czasami omylić i dlatego zawsze szukam obok tego, którego już mam w rękę, jeszcze innych, mogących ewentualnie wchodzić w rachubę. Nie zmarnowałem więc tutaj czasu z niewinną, ale spędziłem czas pożytecznie z osobą, przeciwko której przemawiają chwilowo przekonująco wszelkie do-

wody. Te dowody wskazują na panią, jako na morderczynię, i dlatego proszę panią uprzejmie o towarzyszenie mi natychmiast do mojego powozu! Teraz zabierze głos sąd, adwokat, świadkowie, ojciec pani, możliwie nawet sam car, a potem już się okaże, kto zamordował nieszczęśliwą księżnę!

Na to nie było już żadnych argumentów i musiałam się poddać: byłam uwięzioną!

— Dość, moje dziecko! Już znowu prawie świta, więc proszę teraz szybko do łóżka, bowiem wskutek zdenerwowania musi pani być śmiertelnie zmęczona. Widzę, że naprawdę zostanie pani moją Szeherezadą, bowiem jestem tak ciekawy, że niemal już nie mogę się doczekać dalszego ciągu tej niezwykłej opowieści.

(D. c. n.)

W poślubnej podróży

— Co? Zupełnie niema tuneli?

Najpiękniejszy poemat miłosny, o jakim świat nie marzył!
Triumf współczesnej techniki

KRÓL ŻEBRAKÓW

Najwspanialsze arcydzieło dźwiękowe, wykonane całkowicie w kolorach!
Szczyt powodzenia i uznania publiczności, krytyki i prasy całego świata.

Następny przebojowy program
Dźwiękowego Kina
„CAPITOL”

I-szy Dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi
„SPLENDID”

DZIŚ I CODZIENNIE najwspanialszy nadprodukt, przewyższający wszystko dotychczas widziane i słyszane z srebrnego ekranu.

Emil Jannings

w swym pierwszym filmie dźwiękowym, przerażającej swą prostotą tragedii człowieka idealisty, który zetknął się z okropną rzeczywistością życia — **Dramat miłości i upodlenia p. t.**

Niebieski Motyl

(Tytuł oryginalny „Niebieski Anioł”) — Wytwórni „UFA”

Marlena Dietrich

W ROLI KOBIETY „WAMPIRA”
Reżyserja: Józef von Sternberg
Muzyka: Fryderyk Hollaender.

Aparatura dźwiękowa: Western Electric.
Passe-partouts prócz urzędowych i prasowych nieważne.
Początek przedstawień o godz. 6, 8 i 10 w.

Dźwiękowy Teatr Świetlny

„CASINO”

Dziś i dni następnych!

Dawno oczekiwane arcydzieło dźwiękowo erotyczne p. t.

Nasza jest noc

Gorący szept słów miłosnych. Międzynarodowe wyścigi konne i samochodowe. Upojny wir karnawału. Melodyjne piosenki włoskie. Warkot rozszalałych motorów. Cudowne krajobrazy Sycylii.

Wielka symfonia miłości **Jean Murat** piękna **Marie Bell**. DIALOGI w języku francuskim.

W rolach głównych posagowcy Nadprogram Dodatek dźwiękowy i aktualności krajowe. Początek seansów o godz. 4.30, ostatniego o godz. 10.15, w soboty i niedziele poranki od godziny 12 do 3 po poł. po 75 gr. i 1 zł.

11-letni chłopiec postrzelił dwóch braci

Straszny wypadek w mieszkaniu posterunkowego

Od dłuższego czasu na parterze w domu nr. 7 przy ulicy Pałacowej na Bałutach, mieszkają małżonkowie Antoni i Stanisława Tomańscy wraz z synami swymi 16-letnim Antonim, 11-letnim Zygmuntem i 7-letnim Henrykiem.

Antoni Tomański wstąpił do policji i przesłany został do szkoły dla posterunkowych w Mostach.

W dniu onegdajszym zmarł brat Tomańskich Wincenty Mączak, zamieszkały w tymże domu, wobec czego siostra zmarłego wyszła z mieszkania by załatwić sprawę pogrzebową.

W mieszkaniu pozostał 16-letni Antoni, praktykant ślusarski, leżący w łóżku wskutek choroby na grype oraz brat jego 7-letni Henryk, leżący razem z nim w łóżku.

Około godziny 10 rano do mieszkania wbiegł brat ich Zigmunt, który do tego czasu bawili się wraz z innymi dziećmi na pobliskim polu

Chłopczyk trzymał w prawej ręce duży rewolwer hebenkowski, który znalazł wśród śniegu na polu.

Chcąc pochwalić się przed braćmi z posiadania rewolweru, Zigmunt dobiegł do łóżka i skierowawszy lufę w stronę Antoniego zawołał: „Ręce do

góry, bo was powystrzelam”. Widząc to Henryk usiłował wskoczyć z łóżka, chcąc odebrać bratu z ręki rewolwer. Jednakże w chwili, gdy zdołał załedwie usiąść na łóżku, opierając rękę na ramieniu chorego brata, padł strzał i kula trafiła Antoniego wyżej skroni i wyszedłszy tyłem głowy, utkwiła w prawej ręce Henryka.

Na odgłos strzału nadchodząca Tomańska wbiegła do mieszkania i na widok pokrwawionych synów i rewolweru w ręku Zygmunta, wszczęła alarm.

Po upływie kilkunastu minut przybyło pogotowie ratunkowe i lekarz po udzieleniu ranym pomocy lekarskiej, prze-

wiódł ich do szpitala.

Powiadomiona o powyższym policja przybyła na miejsce celem wszczęcia dochodzenia.

Jak ustalono, Zigmunt nie zamierzał zastrzelić braci, z którymi żył w najlepszej zgodzie i że postrzelenie nastąpiło wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią.

W rewolwerze znajdował się jedynie jeden nabój, przyczem jak zdołano stwierdzić, kula była zardzewiała i nie wykluczonem jest, że nastąpi zakażenie krwi

Po stwierdzeniu, iż wypadek ten spowodowany był nieostrożnością, Zigmunt Tomański po zbadaniu przez policję aresztowany nie został.

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarła w Otwocku nasza najdroższa matka
B. P.
Rywka Rogozińska
(z domu Pantej)

przeżywszy lat 49.
Pochowana została w Łodzi w czwartek, dn. 19 lutego, o czym zawiadamiają znajomych

Córka i synowie

163 członków P.P.S.-lewicy pozostaje nadal w więzieniu

Przed dwoma tygodniami do nosiliśmy o ustaleniu przez policję antyrządowej akcji, prowadzonej przez PPS.-lewicę.

Jak już donosiliśmy, ogółem władze policyjne aresztowały na kongresie 351 osób, które zostały osadzone w więzieniach do dyspozycji prokuratora dr. Markowskiego, który osobiście

przeprowadza w tej sprawie śledztwo.

Z ogólnej liczby aresztowanych przeszło połowa, gdyż 188 osób zostało zwolnionych, tak, że obecnie w więzieniach prze-siadują 163 osoby.

Nie jest rzeczą wykluczoną, że w miarę posuwania się śledztwa nastąpią dalsze zwolnienia z aresztu.

Jak nas informują, śledztwo powyższej sprawy zostanie zakończone dopiero za cztery lub pięć miesięcy, poczem zostanie sporządzony akt oskarżenia.

Straszny czyn furjanki

Brzytwą przecięła sobie tętnice u obydwóch rąk

Od dłuższego czasu w domu nr. 100 przy ul. Kilińskiego mieszka małżeństwo Rosiak z córką Marją.

Dziewczyna ta cierpiąca od dłuższego czasu na chorobę umysłową, była ciężarem rodziców. Pozostawiana w domu

podczas nieobecności rodziców pracujących w mieście, ulegała od czasu do czasu atakom furji. Rosiakowie po powrocie do domu znajdowali mniej lub więcej zdemolowane mieszkanie, gdyż Marja w czasie ataku szału niszczyła wszystko co

wpadło jej pod rękę.

O powyższym powiadomiony został wydział opieki społecznej przy magistracie, celem przesłania chorej na obserwację do szpitala w Kochanówku i ewentualnie, celem pozostawienia jej tam na kuracji.

Nocne dyżury aptek

Dzisiaj w nocy dyżurują następujące apteki: J. Koprowskiego (Nowo-miejska 15); S. Trawkowskiej (Brzezińska 56); M. Rezenbluma (Cegielniana 12); M. Bartoszewskiego (Piotrkowska 95); J. Kłupły (Katna 54); L. Czynieckiego (Rokicińska 53).

Odczyty

ODCZYT.
RED. DŁUGOSZOWSKIEGO.

W niedzielę, dn. 22 lutego r. b. o godz. 11 rano w sali „Hazomir” Al. Kościuszki 21, wygłosi odczyt red. T. Wieniawa - Długoszewski na temat: **Gabryel Narutowicz.**

P. Długoszewski w prelekcji swej omówi pracę i życie Gabryela Narutowicza, oraz poda przyczyny tragicznej śmierci pierwszego prezydenta Rzplitej.

Bilety w cenie od 50 gr. do 1,50 gr. przy kasie.

ODCZYT O PALESTYNIE W „POLSKIM RADJU”

Jutro, w sobotę, o godz. 22,35 wygłosi przed mikrofonem „Polskiego Radja” w Warszawie odczyt „O rozwoju Palestyny” p. dr. Jaffe z Jerozolimy. Odczyt wygłoszony będzie w języku hebrajskim i polskim.

Potajemny ubój mięsa

zagroza zdrowiu ludności Łodzi

Władze podejmują walkę z tym procederem

Od dłuższego czasu władze sanitarne i policyjne naszego miasta zwróciły uwagę na wzmożenie się potajemnego uboju bydła w Łodzi. W wielu wypadkach ujawniono w sprzedanych mięso niezainspektowane w stempel urzędu weterynaryjnego, pełniącego pieczę nad ubojem.

Ponieważ kontrola mimo energicznych usiłowań nie była w stanie skutecznie zwalczyć niedozwolonego uboju szczególnie, że, jak ustalono, najczęściej mięso z potajemnego uboju sprowadzane było z krańców miasta, a w szczególności z poza Łodzi — władze postanowiły przedsięwziąć decydujące posunięcia, celem ostatecznego unormowania tej sprawy.

Z tych względów odbyła

się w dniu wczorajszym w magistracie łódzkim, pod przewodnictwem wiceprezydenta Rapalskiego konferencja przy udziale przedstawicieli władz i rzeźni, a mianowicie: przedstawiciela starostwa grodzkiego p. Reina, delegata komendy policji na m. Łódź, kom. Markiewicza, dyrektora rzeźni miejskiej p. Zaleskiego, dyrektora rzeźni bałuckiej p. Kopczyńskiego, delegatów cechów rzeźniczych i przedstawicieli zainteresowanych wydziałów magistratu.

Na konferencji obszernie omówiono sprawę przeciwdziałania potajemnemu ubojowi, stwarzającemu poważne niebezpieczeństwo dla stanu zdrowotnego miasta.

Z referatów, wygłoszonych

na ten temat wynika, że w Łodzi niektórzy rzeźnicy biją bydło nawet w prywatnych mieszkaniach, w najfatalniejszych warunkach sanitarnych. Statystyka prowadzona przez władze kontrolne ustaliła, że potajemny ubój stosowany jest nie tylko przez uboższych rzeźników, ale i przez średnich rzeźników wołowych. Uboj ten zagraża zdrowotności publicznej, albowiem nie jest kontrolowany przez urząd weterynaryjny, i często z zarzłkami strychniny mięso sprzedawane jest najszerszym warstwom ludności.

Kontrolerzy rzeźni ujawnili tylko w ciągu jednego roku około 1000 wypadków bicia bydła, wiele zaś wypadków potajemnego uboju nie zostało wykrytych.

W przyszłym tygodniu Marja miała być zbadana przez lekarzy i przewieziona do szpitala

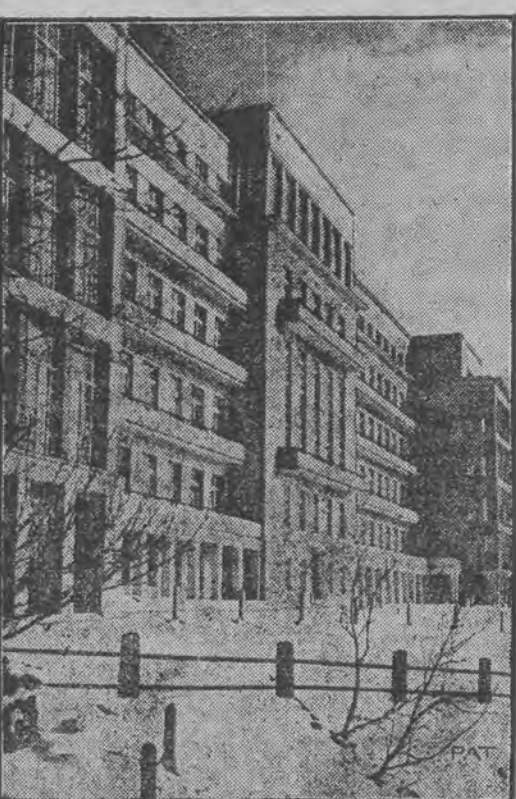
Dowiedziawszy się o tem, poczęła się silnie denerwować i tem samem ulegać cięższym atakom furji.

W czasie, gdy rodziców nie było w mieszkaniu, Marja wyjęła z szuflady stołu brzytwę ojca, którą następnie przecięła sobie tętnice u obydwóch rąk.

Gdy Rosiakowie powrócili do domu, zastali córkę leżącą bez przytomności w kałuży krwi i, nie dającą żadnych oznak życia.

Zawezwany lekarz pogotowia ratunkowego, po udzieleniu nieszożeśliwej pierwszej pomocy, przewiózł ją do szpitala. (p)

Sanatorium kasy chorych

wzniesione we Lwowie kosztem 7 miljonów zł.

DZWIĘKOWY KINO-TEATR

Dziś i codziennie!

Film, który każe sercu biec przędzel i upaja egzotycznym czarem, to

WESOŁY MADRYT z Ramonem Novarro

Sześć piosenek uwielbianego Ramona, to sześć melodji, które nucić będzie cała Łódź: „Do mego serca”, „Santjago”, „Kobieta, Wino i Śpiew”, „Śmieję się, Przyjaciele”, „Ciemna noc”, „O pozwól być kochaną”.

Gdy Ramon śpiewa — malymi stają się najslawniejsi śpiewacy świata — głos jego ma zdumiewającą tajemnicę chwywania za serce i podbijania słuchów.

Początek o 4 p. p. W soboty i niedziele o 12 w poł.
Ceny miejsc na I-szy seans od 1 zł. W sob. i niedz. po 75 gr. 1 i 2 zł.
Pasze-parfoufa przedz urzqd. i bli. ulg. nieważne aż do odwrotana.

Fakty te zmusiły władze do bliższego zbadania całej sprawy i przez wzmożenie kontroli nie tylko na terenie Łodzi, ale i na terenie sąsiednich powiatów skąd, jak stwierdzono, część mięsa, pochodząca z potajemnego uboju, jest do miasta wwożona.

W tym celu postanowiono powiększyć ilość lotnych komisi kontrolnych, oraz ustalić premje dla osób, urzędników i funkcjonariuszy policji, którzy przyczynią się do odkrycia, lub ujawnią wypadki potajemnego uboju bydła.

Zarówno rzeźnie, jak i magistrat zgłosiły gotowość płacenia takich premji.

W związku z tem postanowiono odbyć specjalną konferencję z zainteresowanymi zarządami rzeźni łódzkich, na której to konferencji ustalony zostanie tryb przyznawania i wysokość nagród za ujawnienie potajemnego uboju. (d)

Ole Stenen

mistrz narciarski Norwegii, który podczas mistrzostw Europy przebiegł 50 kilometrów w czasie 3 godziny 52 min. 09 sek.

Sezon piłkarski za pasem

Starym utartym zwyczajem sezon piłkarski trwa cały rok na Górnym Śląsku, w innych natomiast okręgach stosowane są przerwy odpoczynkowe. Pierwszy znak życia dały drużyny piłkarskie Warszawy. Jak wiadomo Legia rozegrała w ubiegłą niedzielę mecz z Amatorskim K. S., na następną szykują się do występu Warszawianka i Skra, a pozatem przewidziany już jest pierwszy mecz o mistrzostwo klasy B.

W Łodzi dotychczas nie sły chać o przygotowaniach piłkarzy. Coprawda warunki terenowe nie są jeszcze odpowiednie. Przypuszczać jednak należy, iż przed 7 marca nie ujrzymy jeszcze piłkarzy na boskich. Między innymi w dniu tym rozpocznie sezon swój drużyna Hakoahu meczem towarzyskim z jedną z drużyn A-klasowych.

UWAGA! Nowe stemple dla prowadzących meldunki według przepisu władzy, po cenach najtańszych poleca

P. H. SZTYFT
Łódź, Piotrkowska 66
sędzię wszelkiego rodzaju numery do mieszkań. —3

Stibbe z Wocką walczą w Łodzi

Jak się dowiadujemy w ramach rewanżowego meczu bokserskiego pomiędzy drużynami CWS. Warszawa — Geyer, który odbędzie się w dniu 1-y marca w Łodzi przewidywane jest spotkanie w wadze ciężkiej Stibbego z Wocką.

W zmiennym składzie wystąpi I.K.P. na finałowy mecz bokserski przeciwko B.K.S.-owi

Jak wiadomo termin finałowego meczu o drużynowe mistrzostwo Polski w boksie wyznaczono ostatecznie na dzień 28 b. m. Mecz ten, w którym o zaszczytny tytuł walczyć będą zespoły I. K. P. i B. K. S. odbędzie się w Katowicach.

Drużyna łódzka, startująca w tej konkurencji po raz pierwszy, dzięki sensacyjnemu, choć zupełnie zasłużonemu zwycięstwu, odniesionemu nad dotychczasowym mistrzem Polski Wartą poznańską, nagle stanęła przed możliwością zdobycia tytułu mistrzowskiego i dlatego też ze specjalną starannością przygotowuje się do decydującej walki.

Ustalono nawet już skład drużyny, który ma być ostatecznym. Różni się on wiele od tego, który ze spotkania z Wartą

wyszedł zwycięsko. A więc w wadze muszej miejsce Pawłaka zająć ma Leszczyński, w koguciej nadal pozostawiono Spodkiewicza, w piórkowej wysunięto Banasiaka, w lekkiej Chmielewskiego, w półśredniej Gancarka, w średniej Stahla II w półciężkiej Stahla I wreszcie w ciężkiej Konarzewskiego.

O ile zawodnicy lżejszych wag nie wzbudzają wątpliwości o tyle obsady w wagach półśredniej, średniej i półciężkiej skłaniają do wyrażenia pewnych zastrzeżeń. Po niezwykle cennym zwycięstwie nad Arskim, następne swe walki Gancarek przegrał na punkty, nie wykazując przy tem lepszej formy, stosunkowo zaś najpoważniejsze obawy budzić musi Stahl II, nie trzeba bowiem zapominać, iż jego przeciwnikiem

będzie Wieczorek, najlepszy w Polsce po Majchrzyckim. Nie wydaje nam się również wskazane przesunięcie Stahla I do kategorii półciężkiej, lecz po ciągnięciu to znajduje jeszcze swe usprawiedliwienie w braku innego lepszego zawodnika.

Kierownictwo klubu czyni usilne starania w celu pozyskania na ten mecz Zielińskiego, a jeśliby wysiłki te uwieńczone zostały pomyślnym rezultatem, dokonane będzie jeszcze pewne przestawienie drużyny. W obecnej chwili trudno przewidzieć jaki będzie wynik tego decydującego meczu, przypuszczamy jednak, iż osiągnięcie zwycięstwa będzie rzeczą niezwykle trudną, chociażby nawet z tego względu, że mecz odbędzie się na niezbyt sprawiedliwym w orzeczeniach gruncie śląskim.

William Tilden

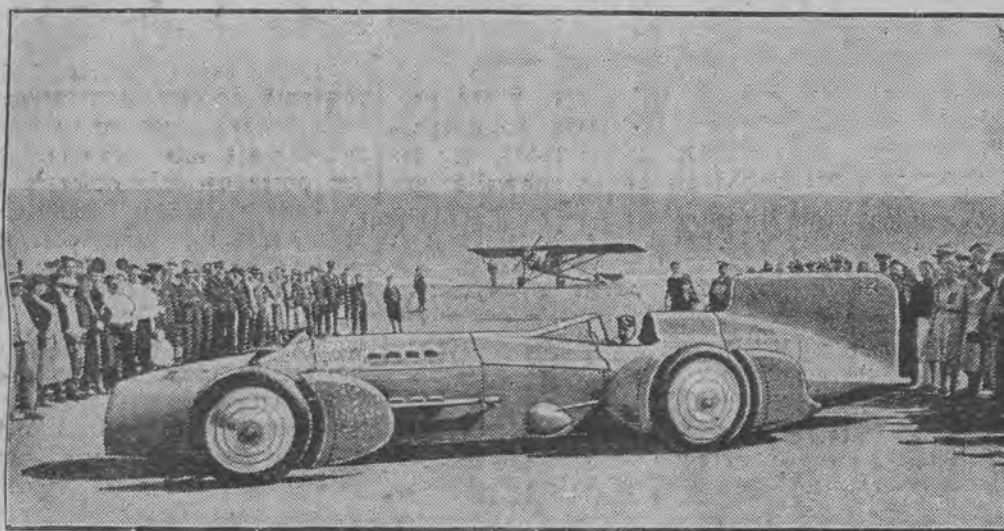

został zawodowcem i nie będzie w tym roku brał udziału w rozgrywkach o puchar Davisa.

R.T.S. Widzew zmieniło termin walnego zebrania

Zarząd Rob. tow. sp. „Widzew” odwołuje wyznaczone na dzień 21 lutego b. r. roczne walne zgromadzenie członków, wyznaczając jednocześnie nowy termin — dzień 7 marca r. b. o godz. 6 w pierwszym, o godz. 7 w drugim terminie, także w lokalu własnym, Rokińskiego 54, z poprzednio podanym porządkiem obrad.

Pięć minut przed rekordem świata

Anglik Campbell w swoim 1450-konnym wozie „Niebieski ptak” na plaży w Dayton Beach.

480 klm. na godzinę Rekord szybkości Campbella zagrożony

Nowy rekord szybkości dla samochodu ustanowiony przez Anglika, kpt. Campbella, w Dayton Beach pobudził dwóch rekordmanów amerykańskich, de Paolo i Fengler'a, do budowy nowego samochodu wyścigowego, któryby mógł osiągnąć szybkość 480 kilometrów na godzinę. Olbrzymi ten wóz ma być poruszany przez dwa motory, każdy o 24 cylindrach, rozwijające siłę pędną 2400 koni parowych. Długość wozu sięga 10 metrów, waga wynosi z górą 5.000 kg. Napęd — co jest najciekawszym szczegółem w konstrukcji wozu — będzie skierowany na wszystkie cztery koła.

Borosz amatorem

F.I.F.A. zrehabilitowała piłkarza Hakoahu

Znana sferom sportowym Łodzi sprawa gracza Hakoahu, Borosza, który jak wiadomo został przez nasze najwyższe władze piłkarskie uznany za zawodowca, znalazła wreszcie swe załatwienie w orzeczeniu międzynarodowej federacji piłkarskiej (FIFA).

Graczowi Boroszowi zarzucono, iż po porzuceniu zawodu nie wypełnił obowiązującej deklaracji i choć podpisał kartę zgłoszenia, uznano, iż nie ma on prawa brania udziału w zawodach o mistrzostwo Natomiast FIFA, po rozpatrzeniu tej sprawy doszła do wrecz

innego wniosku i orzekła, iż Borosza należy dziś traktować jako gracza - amatora.

Przypuszczalnie Borosz zasili w tym sezonie ponownie drużynę Hakoahu, która w linii ataku zyskałaby przez to bardzo wiele.

Cztery mecze międzynarodowe

Program zawodów szermierczych przedstawia się następująco: w marcu — drużynowe mistrzostwo Polski pan, panów, 25 i 26 kwietnia — mistrzostwa klasy B, 2 i 3 maja — mecz z Czechami w Piszczanach, 26 maja — 4 czerwca mi-

Siatkówka -- koszykówka

inowacja w rozgrywkach o mistrzostwa Ł.O.Z.G.S.

Zarząd ŁOZGS. postanowił wprowadzić pewną inowację w dotychczasowym sposobie rozgrywania mistrzostw okręgowych w tym sensie, iż zawody w siatkówkę drużyn A-klasowych rozpoczną się już w dniu 1 marca r.b. i to na sali. Po u-

kończeniu mistrzostw w tej konkurencji rozpoczną się zawody w koszykówkę męską na boiskach.

W mistrzostwach klasy B w sezonie letnim rozegrane zostaną zawody w koszykówkę, natomiast na siatkówkę zarezerwowano terminy jesienne przy czym rozgrywki te również odbędą się na salach.

Powyższe rozdzielenie zawodów w siatkówkę i koszykówkę umożliwi klubom wykorzystanie tych zawodników, którzy uprawiają jednocześnie wyżej wspomniane gry.

Wielki bezkonkurencyjny podwójny program wszechświatowej produkcji „Uniwersal” 1931 roku Tydzień humoru i beztróskiego śmiechu!

Najznakomitszy komik amerykański, jedyny w swoim rodzaju „król” humoru

REGINALD DENNY

w świetnej, arcydowcipnej komedji, obfitującej w niezwykle i pomysłowe pikantne sytuacje p. t.

DENNY SZALEJE

Kopalnia humoru! Niepowstrzymany śmiech! Encyklopedia dowcipów!

Najślawniejsza aktorka świata

LAURA LA PLANTE

Oraz nowa chluba Ameryki **GLEN TRYON**

w pięknej komedji z za kulis szkoły tańca p. t.

„Dziewczę z temperamentem”

Dziś i dni następnych!

Początek seansów o godz. 4, w soboty i niedziele o g. 12 w pol. Na pierwsze seanse ceny miejsc od 50 gr.

Radjooperetka „Słowik hiszpański”

Najbliższą radjową audycję operetkową wypełni „Słowik hiszpański” Leona Falla. Będzie to uroczysta premiera, w której wystąpi po raz pierwszy w radjooperetce primadonna opery warszawskiej p. Wanda Werwińska. Artystka odtworzy żywiołową postać hiszpańskiej śpiewaczki, Dolores.

Partnerem p. Werwińskiej będzie p. Aleksander Wasielewski, komiżnik wujaszka Don Ramona odtwarzać będzie p. Maurycy Janowski. Nad całością czuwa p. Michałina Makowiecka, która zradjofonizowała „Słowika hiszpańskiego”.

Bądź ostrożny i przewidujący!

Nie wchodzi nigdy między wóz i rampę wyladunkową.

Kto miłuje zwierzęta powinien być członkiem Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami.

Dźwiękowe Grand-Kino

Dziś i dni następnych!

Największy optymista świata, niezrównany pieśniarz

MAURICE CHEVALIER

w filmie p. t.

Za Oceanem

W rolach głównych:

Maurice Chevalier i Claudette Colbert

Początek seansów o godz. 4, ostatni o godz. 10.15, w soboty i niedziele o godz. 12. Ceny miejsc na I-szy seans od 1 zł; na porankach 75 gr. i 1 zł.

Teatr świetlny „Przedwiośnie”

Zeromskiego 74-76

5, 6, 8, 9 i 16.

Dzisiejszy koncert symfoniczny

Transmisja z Filharmonji warszawskiej

Dzisiejszy, piątkowy koncert, transmitowany przez rozgłośnie łódzką „Polskiego Radja” o godz. 20.15 z filharmonji warszawskiej, rozpocznie się uwerturą Hektora Berlioza do opery „Benvenuto Cellini”.

W roku 1838 odbyła się paryska premiera opery „Benvenuto Cellini”. Po niepowodzeniu opery tej pociechą było dla kompozytora, że Franciszek Liszt podjął jej wykonanie w Weimarze (1852).

Prócz muzyki karnawałowej z „Benvenuta” (znanej dziś jako uwertura p. t. „Karnawał rzymski”) właściwą uwerturą „Benvenuto Cellini” utrzymuje się zawsze w programach symfonicznych.

„Morze” Klaudjusza Debussy’ego jest pejzażem orkiestrowym. Żywioł płynny, wchodząc doskonale w zakres środków malarskich muzyki, przez analogję ruchu, płynięcia, falowania, jest odwiecznym tematem muzycznego obrazowania.

Poprzez uwertury „Oberona” Webera, „Hebrydy” Mendelssohna, da lej idzie filiacja tego tematu do uwertury „Latającego Holendra” i wstępnej sceny „Złota Renu” Wagnera.

Symfonia „Ocean” Ant. Rubinsteina, „Szeherazada” i „Sadko” Rimskiego Korsakowa — oto choć by tylko z muzyki XIX wieku naprędce wskazane dalsze przykłady morza, jako tematu ilustracji orkiestrowej.

Ale dla impresjonisty Debussy’ego morze nie jest obrazem groźnego żywiołu, nie jest „doznaniem”, tylko — pejzażem.

Tytuły „trzech szkiców symfonicznych” Debussy’ego są: Od zmierzchu do południa. — Gra fal. — Dialog wiatru z morzem.

„Rapsodia hiszpańska” Maurycego Ravela (ur. 1875), była pierwszym śmielszym czynem orkiestrowym

wym młodego muzyka francuskiego.

Wykonana po raz pierwszy w r. 1830, była zrazu dziełem spornym. Dziś jest ona już kompozycją prawie klasyczną, w której w nieporównany sposób splata się słonecz-

ne rozleniwienie, „drgający eter” z elastycznym ruchem tanecznym.

Ravel pochodzi z pogranicza francusko-hiszpańskiego, z kraju Basków. Nikt tak jak on nie umie stworzyć atmosfery przesłonecznioniej i barwnej.

DŹWIĘKOWY KINOTEATR „CAPITOL”

Dziś i dni następnych!

Koszt 2.000.000 dolarów udźwiękowiono najwybitniejsze arcydz. filmowe wg. słynnej powieści Gastona Leroux

Upiór w operze

najwspanialsza kreacja niezapomnianego mistrza maski

Lon Chaneya W dalszych rolach głów.
MARY PHILBIN
NORMAN KERRY

Początek o g. 4.30. W soboty, niedz. i święta o 12.30

Następny program: Najwspanialsze arcydzieło dźwiękowe, całkowicie wykonane w kolorach! Triumf współcz. techn. i sztuki
Król żebraków

Kto kogo przekrzyczy?

Stacje—olbrzymy powstaną w całej Europie

Rozpoczęty rok 1931 zapowiada wielką rozbudowę sieci radjofonicznej w Europie. Przybędzie wiele nowych stacji nadawczych, których budowa jest na ukończeniu, wiele stacji dawniejszych zwiększy siłę emisji. W ciągu m. lutego przybędą dwie nowe stacje w Szwajcarii: Sottens i Beromünster.

W najbliższym czasie należy oczekiwać odezwania się radiostacji warszawskiej o sile 120 — 160 kw. Praga ma otrzymać drugą stację u-

pełniającą, której budowa w czeskim Brodzie dobiega już końca. Będzie miała moc 60 — 120 kw. w antenie. Także Radio-Paris zwiększa swoją moc do 60 kw., a za przykładem tej stacji ma pójść również Tuliza. Niemcy przystąpiły już do zrealizowania swego programu, który zapowiada dziesięć stacji regionalnych o wielkiej mocy.

A no usłyszymy wkrótce, kto kogo przekrzyczy?

HUMOR ZAGRANICZNY

Słaba pamięć

— Chciałem panią przecież o coś zapytać! Co to być mogło? Gdyśm kłekał, to jeszcze dobrze wiedziałem, o co mi chodzi!

Co usłyszymy dziś przez radio?

11.58 Sygnał czasu z Warszawy i hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie.

12.05 Muzyka z płyt gramofonowych.

13.15 Odczytanie programu dziełnego i repertuar teatrów i kin.

15.50 Lekcja języka francuskiego.

16.15 Muzyka z płyt gramofonowych.

17.15 „Wrażenia z wycieczki studentów mechaników do Ameryki” — wygl. p. Adam Munchheimer.

17.45 Koncert popularny w wykonaniu ork. Tramwajów Miejskich m. Warszawy pod dyr. L. Cymermana.

18.45 Rozmaitości.

19.10 Komunikat izby przem. handlowej w Łodzi i odczytanie programu na dzień następny.

19.25 Muzyka z płyt gramofonowych.

19.40 Prasowy dziennik radjowy

20.00 Pogadanka muzyczna z Warszawy.

20.15 Koncert symfoniczny z filharmonji warszawskiej. Wykonawcy: Ork. filharm. pod dyr. Grzegorza Fitelberga i Alfred Cortot (fortepian).

Po transmisji komunikaty: PAT. meteorologiczny, policyjny, sportowy oraz retransmisje stacji zagranicznych („Spacer dektorowy po Europie”).

AUDYCJE ZAGRANICZNE

Königswusterhausen (1635)
20.50 Utwory Liszta (Koncert fortepianowy Es-dur, Symfonia „Faust”)

Stuttgart (360)

19.15 Trio szwajcarskich „Jodle-
row”.

21.15 Koncert (Uwertura „Hebrydy” Mendelssohna, „Les preludes” Liszta, „Popołudnie Fauna” Debussy’ego, „Menuet antique” Rawela).

Davenport (479)

20.30 Kwintety smyczkowe Brucknera F-dur i Mendelssohna B-dur.

Strassburg (345)

21.30 Koncert (Uwertura „Euryanthe” Webera, Koncert fortepianowy A-moll Griega, Symfonia Es dur Beethovena)

Wiedeń (516)

20.00 Operetka Nedbala „Polska
krew”.

Bukareszt (394)

20.00 Opera Pucciniego „Tosca”

Praga (486)

16.30 Trio fortepianowe: Francka op. 1 Nr. 1 i Saint-Saensa F-dur.

Dr. med.

S. Niewiażski powrócił

Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych. Leczenie światłem, badanie krwi i wydzielin

Andrzeja 5. telef. 159-40

Przyjmuje od 8-11 i 5-9 w. w niedziele i święta od 9-1. Oddzielna poczekalnia dla pań.

Dziś i dni następnych!

„BIAŁY SZATAN” (Hadzi Murat)

Wstrząsający dramat Hadzi Murata, bohaterka Kalkazkich walk wolnościowych i sensacyjne sceny miłostek carskich za kulisami kabaretu. W głównych rolach kobiecych LIL DAGOWER i Betty Amann.

Do obrazu śpiewać będzie Chór Rosyjski przy akompanj. balalaiek pod dyr. p. Akimowa. Muzyka symfoniczna ściśle dostosowana do obrazu pod dyrekcją p. A. Czudnowskiego. Pomimo szalonych kosztów ceny miejsc **nie podwyższone**. Początek seansów w dni powszednie o godz. 4 ppoł. W niedziele i święta o g. 2 po poł. Ostatni o godz. 10 wiecz. Bilety ulgowe w soboty, niedziele i święta nieważne. Następny program: Szalona Dziewczyna

W sobotę, dnia 21 lutego o godz. 12 rano
no i w niedzielę, 22 o godz. 11 rano

Poranki dla dzieci i młodzieży.

w swej najnowszej i najwspanialszej kreacji jako:

w monumentalnym filmie wg. słynnego arcydzieła hr. Lwa Tolstojego p. t. Hadzi Murat.

Pomimo szalonych kosztów ceny miejsc dla dzieci 20 gr. dla dorosłych 50 gr.

